

دانشگاه قم

**شیوه‌نامه تدوین و نگارش پایان‌نامه
کارشناسی ارشد و دوره دکتری**

اداره تحصیلات تكمیلی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
نحوه تهیه و نگارش پایان نامه	۵
نحوه تهیه و نگارش پایان نامه	۶
۱. جلد پایان نامه	۶
۱-۱. روی جلد پایان نامه	۶
۲-۱. پشت جلد پایان نامه	۶
۳-۱. عطف پایان نامه	۷
۲. صفحه سفید	۷
۳. صفحه بسم الله الرحمن الرحيم	۷
۴. صفحه عنوان فارسی	۷
۵. تأییدیه هیأت داوران	۷
۶. صفحه تقدیم	۷
۷. صفحه تشکر و قدردانی	۷
۸. چکیده فارسی	۸
۹. فهرست مطالب	۸
۱۰. فهرست جدول‌ها	۸
۱۱. فهرست اشکال و نمودارها	۸
۱۲. فهرست علائم و اختصارات	۸
۱۳. متن اصلی پایان نامه	۹
۱-۱۳. مقدمه	۹
۲-۱۳. فصل بندی متن پایان نامه	۹
۳-۱۳. نتیجه‌گیری و پیشنهادات	۹
۱۴. نحوه استناد به آثار در پانویس	۹
۱۴-۱. پانویس توضیحی	۹
۱۴-۲. پانویس ارجاعی	۱۰
۱۵. مشخصات کتاب و مقاله در فهرست منابع	۱۱

۱۱	۱-۱۵. مشخصات کتاب در فهرست منابع.....
۱۱	۲-۱۵. مشخصات مقاله در فهرست منابع.....
۱۱	۳-۱۵. یادآوری.....
۱۲	۴-۱۵. استناد به سایت‌های اینترنتی و لوح فشرده.....
۱۲	۱۶. پیوست‌ها.....
۱۳	۱۷. چکیده به زبان انگلیسی.....
۱۳	۱۸. صفحه عنوان به زبان انگلیسی.....
۱۳	۱۹. صفحه آخر.....
۱۳	۲۰. نحوه تایپ و نگارش پایان‌نامه.....
۱۴	۱-۲۰. انتخاب کاغذ مناسب.....
۱۴	۲-۲۰. انتخاب قلم مناسب جهت تایپ پایان‌نامه.....
۱۴	۳-۲۰. تایپ عنوان‌های پایان‌نامه.....
۱۵	۴-۲۰. ابعاد متن اصلی پایان‌نامه.....
۱۶	۵-۲۰. شماره گذاری.....
۱۷	۶-۲۰. سایر موارد مهم.....

قول العلم

امروزه پژوهش از فعالیت‌های آموزشی تفکیک ناپذیر است و فعالیت‌های پژوهشی، به ویژه در مقطع تحصیلات تکمیلی، در کنار اهداف آموزشی معطوف به انجام فعالیت‌های خلاق و نوآورانه است که به یافته‌های جدید ختم شود و دانش جدیدی را جهت پاسخ‌گویی به مسائل بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای مطرح کند.

تحصیلات تکمیلی فرآیندی پژوهش‌گر آفرین است و محققان جوان با نگارش پایان‌نامه یا رساله تحصیلی خود، اولین فعالیت پژوهشی را برای حل مسائل اجتماعی و توسعه دانش تجربه می‌کنند. رسیدن به این مهم جز با تکیه بر اصول و روش‌های علمی پژوهشی ممکن نخواهد بود و چه بسا تحقیقاتی که با انگیزه‌های والا و در نوع خود بدیع شروع می‌شود، اما به دلیل عدم پیروی از روش‌های علمی، به نتیجه مطلوب نمی‌رسد و موجبات سرخوردگی محقق را فراهم می‌آورد و باعث از دست رفتن نیروی انسانی و امکانات مادی می‌شود. به ویژه در مقطع تحصیلات تکمیلی علاوه بر شرایط کلی حاکم بر تحقیق، دانشجو باید در یک دوره زمانی مشخص تحصیلات خود را نیز به اتمام رساند.

با توجه به این مهم، اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه، با اتکا به اصول علمی روش تحقیق و ملاحظه روش‌های پژوهش و نگارش پایان‌نامه در دانشگاه‌های مختلف، دستورالعمل حاضر را جهت تهیه، تدوین و نگارش پایان‌نامه‌ها فراهم نموده است.

امید است شما دانشجویان عزیز، قبل از اقدام به تنظیم پایان‌نامه، با مطالعه دقیق این شیوه‌نامه و به کارگیری آن، با ارایه و تدوین تحقیقات بالنده، واجد نوآوری و حاوی نظریات علمی، به نوبه خود سهمی هرچند کوچک را در توسعه دانش بشری ایفا نمایید و یکی از محققان عرصه تولید علم و جنبش نرم‌افزاری مورد توجه رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دام ظله) باشید.

معاون آموزش و تمهیلات تکمیلی

نحوه تهیه و نگارش پایان نامه

ارایه پایان نامه کارشناسی ارشد، آخرین مرحله تحصیلی دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود، زیر نظر استاد راهنمای تبع و تحقیق علمی (نظری و عملی) پردازد.

یکی از اهداف ارایه پایان نامه، آشنایی دانشجویان با نحوه نگارش و تنظیم مطالب یک موضوع علمی است.

به این منظور و برای ایجاد هماهنگی بین پایان نامه ها و بالا بردن دقیقت و کیفیت ارزشیابی آن، لازم است دانشجویان، کلیه ضوابط و مقررات ذیل را به دقت مطالعه و مطابق شیوه نامه، کلیه قسمت های مختلف پایان نامه را تدوین و ارایه نمایند.

۱. جلد پایان نامه

لازم است جلد پایان نامه از نوع گالینگور بوده و عناوین روی جلد و پشت جلد به شکل زر کوب چاپ شوند. رنگ جلد پایان نامه در دانشکده های مختلف دانشگاه به شرح ذیل تهیه و انتخاب می گردد:

دانشکده ادبیات و علوم انسانی: طوسی

دانشکده الهیات و معارف اسلامی: آبی سورمه ای

دانشکده حقوق: سبز یشمی

دانشکده علوم پایه: زرشکی

دانشکده فنی و مهندسی: قهوه ای

۱-۱. روی جلد پایان نامه

روی جلد پایان نامه، عناوین مطابق نمونه صفحه (۱۸) درج گردد.

۱-۲. پشت جلد پایان نامه

کلیه مندرجات روی جلد پایان نامه در پشت جلد به زبان انگلیسی مطابق نمونه صفحه (۱۹) درج شود.

۱-۳. عطف پایان نامه

در عطف پایان نامه بایستی عنوان فارسی پایان نامه، نام دانشجو، رشته و سال ارایه پایان نامه مطابق طرح صفحه (۲۰) نگارش شود.

۲. صفحه سفید

بلافاصله بعد از جلد پایان نامه، یک صفحه سفید قرار گیرد.

۳. صفحه بسم الله الرحمن الرحيم

بعد از ورقه سفید، در صفحه‌ای جداگانه عبارت «بسم الله الرحمن الرحيم» مطابق نمونه صفحه (۲۱) به شکل ساده و در مرکز آن، بدون به کاربردن کادر و ترئینات مختلف، ثبت شود.

۴. صفحه عنوان فارسی

در این صفحه تمام مندرجات روی جلد پایان نامه به همان ترتیب و مطابق نمونه صفحه (۲۲) ارائه شود.

۵. تأییدیه هیأت داوران

در این قسمت براساس فرم نمونه صفحه (۲۳) صورت جلسه دفاع از پایان نامه - که توسط اعضای هیأت داوران امضا شده - آورده شود.

۶. صفحه تقدیم

این صفحه اختیاری است و در صورت تمایل، تنها یک برگه به آن اختصاص داده شود و با فاصله ۵ سانتی متر از بالای صفحه و در سمت راست آن نوشته شود. (مطابق نمونه صفحه (۲۴)

۷. صفحه تشکر و قدردانی

این صفحه اختیاری بوده و به طور خلاصه، در یک برگه مطابق نمونه صفحه (۲۵)، با فاصله ۵ سانتی متر از بالای صفحه و در سمت راست آن قرار گیرد.

۸. چکیده فارسی

شامل خلاصه‌ای از معرفی موضوع، اهمیت و کاربرد آن، هدف از اجرای پایان‌نامه، روش انجام کار، روش تحقیق و نتایج به دست آمده است. متن چکیده حداقل ۳۰۰ کلمه بوده و در یک صفحه و در یک بند(پاراگراف) نگاشته شود. در چکیده از اشاره به تاریخچه، توصیف تکنیک‌ها، فصل‌بندی، ذکر منابع و آوردن فرمول‌ها، نمودارها و جداول خودداری گردد و کلمات کلیدی در یک سطر جداگانه درج شود و بهتر است تعداد آن از ۵ کلمه بیشتر نباشد. (مطابق نمونه صفحه ۲۶)

۹. فهرست مطالب

بعد از چکیده پایان‌نامه، فهرست مطالب قرار می‌گیرد؛ در یک پایان‌نامه همواره بایستی فهرست مطالب در آخرین مرحله از کار یعنی پس از تایپ کلیه صفحات پایان‌نامه تهیه و تنظیم گردد. عناوین مطالب درستون سمت راست و شماره صفحات مربوط در ستون سمت چپ، مقابله عنوان مربوط، مطابق نمونه صفحه (۲۷) آورده شود.

۱۰. فهرست جداول

در صورت وجود جداول‌هایی در متن پایان‌نامه، فهرستی از آنها با شماره صفحه متن آورده شود. (مطابق نمونه صفحه ۲۸)

۱۱. فهرست اشکال و نمودارها

در صورت استفاده از اشکال و نمودارها در پایان‌نامه، فهرستی از آنها مطابق الگوی صفحات (۲۹) و (۳۰) تهیه شود.

۱۲. فهرست علائم و اختصارات

در صورت وجود کلمات اختصاری، مخفف و علائم، فهرستی از آنها با مشخص نمودن صفحه تهیه گردد. (مطابق نمونه صفحه ۳۱)

۱۳. متن اصلی پایان نامه

متن اصلی پایان نامه شامل قسمت های زیر است:

۱-۱۳. مقدمه

در این قسمت، مقدمه ای درباره موضوع تحقیق، اهمیت موضوع، اهداف، پرسش های پژوهش، فرضیات، پیشینه انجام کار و مروری بر کارهای انجام شده توسط دیگران در زمینه موضوع پایان نامه، ارایه می گردد. همچنین جزئیات بیشتری از کلیه سوابق و مطالعات علمی انجام شده بر روی موضوع پایان نامه به ترتیب از قدیمی ترین مقالات و یا کارهای صورت گرفته تا جدید ترین گزارش ها ارایه می گردد.

مقدمه موجبات آگاهی از موضوع و متن پایان نامه را فراهم می آورد و می باشد به نحوی نگاشته شود که خواننده را علاقه مند نموده و موجبات دلگرمی او را در تمامی بخش های پایان نامه فراهم آورد. در مقدمه باستی دلیل انتخاب موضوع پایان نامه یا هدف از اجرای پژوهش بیان گردد.

۲-۱۳. فصل بندی متن پایان نامه

تعداد فصول و عنوان هر فصل به تناسب موضوع و با نظر استاد راهنمای تعیین می شود.

۳-۱۳. نتیجه گیری و پیشنهادات

متناوب با موضوع و محتوای پایان نامه، نتیجه گیری و پیشنهادات ارایه می گردد.

۱۴. نحوه استناد به آثار در پانوشت یا پاورقی

در بخش پانوشت صفحات، اطلاعات متعددی به شرح ذیل می تواند قرار گیرد.

۱-۱۴. پانویس توضیحی

برای معادل اصطلاحات خارجی، شرح برخی اصطلاحات دشوار، توضیحات اجمالی یا ضروری که در خود متن آورده نشده است.

توجه: توضیحات و توصیفات نسبتاً طولانی و همچنین پانویس های توضیحی می تواند به انتهای فصول منتقل شود.

۱۴- پانویس ارجاعی

شامل مشخصات منابع مورد استناد در متن، اعم از کتاب یا مقاله و ... است. در نحوه نوشتمن

پانویس ارجاعی در پایان نامه، توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. مشخصات منابعی که برای اولین بار در متن مورد استناد قرار می‌گیرد، به شیوه زیر در

پایین صفحه درج شود:

الف) کتاب: نام و نام خانوادگی، عنوان کتاب، (مصحح، مترجم و ...) نوبت چاپ، (محل

نشر: ناشر، سال نشر)، شماره جلد، صفحات مورد ارجاع.

ب) مقاله: نام و نام خانوادگی، "عنوان مقاله" **نام نشریه**، دوره، شماره، ماه/سال: صفحات مورد ارجاع.

مثال: عباس حری، "تحلیل استنادی و شباهت‌های آن با علم الحديث"، **نشر دانش**، ۲(۱۳۶۲): ۱۱-۱۷.

۲. اگر بلافاصله از منبعی در پانویس استفاده شد، ذکر «همان، شماره صفحه» کفايت

می‌کند؛ چنانچه از مجلدهای دیگر کتاب با ناشر دیگری استفاده شد، اطلاعات کتاب شناختی به

طور کامل نوشته می‌شود.

۳. هر گاه میان دو یا چند ارجاع به منبعی واحد، ارجاع به منبع یا منابع دیگری قرار گیرد،

ذکر نام پدیدآورنده و شماره صفحه کفايت می‌کند.

۴. برای ارجاع به قرآن «نام سوره و شماره آیه» کفايت می‌کند و برای سایر کتب مقدس،

مشخصات کامل کتاب شناختی لازم است.

۵. اگر کتاب یا مقاله مورد استناد در پانویس، بیشتر از سه مؤلف داشت، نام و نام خانوادگی

مؤلف اول - طبق شناسنامه کتاب یا مقاله - و کلمه دیگران به همراه اطلاعات کتاب شناختی آورده شود.

توجه به نکات زیر در متن پانویس ضروری است:

۱. پانویس ترکیبی (پانویس توضیحی و ارجاعی با هم) زمانی شکل می‌گیرد که توضیح

پانویس خود از منبع دیگری اخذ شده است. در این گونه موارد، پس از اتمام توضیح، اطلاعات

کتاب شناختی متن مورد استفاده در داخل پرانتز می‌آید.

۲. برای ارجاع به پانویس از اعداد ۱، ۲، ۳، و ... در بالای متن مورد نظر استفاده شود.

۳. در تصحیح متون، عنوان نسخه بدل‌ها را می‌توان در پاورقی و یا فهرست پایان رساله قید کرد.

۴. در استناد به فرهنگ‌ها و دایرةالمعارف‌های مشهور، فقط نام فرهنگ یا دایرةالمعارف و

مدخل، کافی است. مانند: *غیاث اللغات*، ذیل «حسوک»

۵. در متون شعری مشهور، می‌توان نام اثر و شماره صفحه یا بیت را در داخل متن گنجاند.

۶. درج پاورقی‌های توضیحی تکراری مانند معادل‌ها و ... ضرورتی ندارد.

۷. در استناد به پاورقی‌ها و فهارس، چنانچه به ابهام‌هایی برخورد شد که در این شیوه‌نامه

توضیحی درباره آن داده نشده، می‌توان به یکی از این آثار رجوع کرد:

غلامحسین‌زاده، غلامحسین، راهنمای ویرایش، انتشارات سمت.

حری، عباسی، آین نگارش علمی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور.

۱۰. شیوه‌املا، خط و واژگان فارسی باید تابع دستورالعمل مصوب فرهنگستان زبان فارسی

باشد. (امکان دسترسی از طریق وب‌سایت به آدرس www.persianacademy.ir می‌باشد).

۱۵. مشخصات کتاب و مقاله در فهرست منابع

۱-۱۵. مشخصات کتاب در فهرست منابع

- نام خانوادگی، نام. عنوان کتاب. شماره جلد، نام و نام خانوادگی مصحح یا مترجم یا

محقق، محل نشر: ناشر، نوبت چاپ، (سال چاپ).

۲-۱۵. مشخصات مقاله در فهرست منابع

- نام خانوادگی، نام. «عنوان مقاله». نام نشریه یا مجله، سال یا دوره، شماره، تاریخ نشر، شماره صفحه.

مثال: مهرداد، جعفر؛ کلینی، سارا. «بررسی ساختار پایگاه اطلاعات کتاب‌های الکترونیکی فارسی در

کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز». *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، دوره ششم، ۱۳۸۴(۴): ۵۵-۶۴

۳-۱۵. یادآوری

۱. هر گاه نام پدیدآورنده به صورت مستعار در صفحه عنوان منبع آمده باشد، در پانویس نام

واقعی وی می‌آید و نام مستعار، پس از آن در داخل قلاب قرار می‌گیرد، مانند: مهدی اخوان

ثالیث[م. امید]. برای نام‌های مستعاری که از نام واقعی مشهورترند، ذکر نام واقعی ضرورتی ندارد.

۲. اگر مؤلفین بیش از یک نفر بودند، نام نفر اول به ترتیب مذکور (نام خانوادگی و نام) ذکر شود و افراد دیگر نیز به همین ترتیب بعد از «؛» نوشته می‌شوند.
مانند نمونه: علیجانی، بهلول؛ محمدمرضا کاویانی. «مبانی آب و هواشناسی». ...
در صورتی که مؤلفین سه نفر بودند بین اولی و دومی «؛» و بین دومی و سومی «و» قرار می‌گیرد.
۳. عنوان کتاب و مقاله پرنگ (Bold) شود.
۴. الف و لام (ال) تعریف که در ابتدای اسمای عربی می‌آید در تنظیم الفبایی نام نویسنده‌گان نادیده انگاشته شود.
۵. القابی نظیر (دکتر، مهندس و...) ذکر نمی‌شود.
۶. اگر از چند اثر یک نویسنده استفاده شد، به جای تکرار نام و نام خانوادگی، خط تیره ممتد گذاشته می‌شود.
۷. در استناد به پایان‌نامه، نسخ خطی، اسناد و مقاله چاپ نشده، براساس فصل ۸ کتاب «آین نگارش علمی» دکتر عباس حری عمل شود.

۱۵-۴. استناد به سایت‌های اینترنتی و لوح فشرده

نام لوح فشرده، مؤسسه تهیه کننده، سال پدید آمدن و ... الزامی است.

در استناد به کتاب و مقالات الکترونیکی در سایت‌ها:

نام خانوادگی، نام، تاریخ، نام مقاله یا وبلاگ ...، تاریخ بازیابی و بهره‌گیری توسط پژوهش‌گر، نشانی دقیق سایت شامل: www...
نام خانوادگی، نام. «عنوان مقاله». نام نشریه. دوره، شماره، تاریخ انتشار، صفحه شماره، نشانی دسترسی، تاریخ دسترسی روز، ماه، سال مانند: ۲۱ مرداد ۱۳۸۷.

۱۶. پیوست‌ها

این بخش از پایان‌نامه شامل کلیه جداول، نمودارها، اشکال، طیف‌ها، آمار و ارقام، سایر موارد و نیز شرح مطالبی می‌باشد که تکمیل کننده برخی از اطلاعات نظری و یا عملی مندرج در

متن اصلی پایان نامه می باشد که ترجیحاً به دلیل جلوگیری از طولانی شدن متن اصلی پایان نامه، باید در خارج از متن اصلی یعنی پس از فهرست منابع در پایان نامه ارایه گردد.

نمونه هایی از موارد مذکور که در بخش پیوست ها قرار داده می شود، عبارتند از:

- شرح کامل یک روش استاندارد شده مورد استفاده برای یک کار تجربی خاص.
 - اثبات یک رابطه ریاضی
 - ارایه گراف های متعددی که در ارتباط با یک آزمایش خاص و یا استفاده از یک دستگاه خاص به دست آمدند.
 - یک برنامه نرم افزار رایانه ای و غیره.
- در صورت زیاد بودن پیوست ها، عنوانین هر کدام از آنها به ترتیب فصولی که در آن به کار برده شده اند با شماره مشخص گردند.

۱۷. چکیده به زبان انگلیسی

منتی مشابه چکیده فارسی به زبان انگلیسی، حداکثر در یک صفحه تهیه و در این قسمت آورده می شود. (مطابق نمونه صفحه ۳۴)

۱۸. صفحه عنوان به زبان انگلیسی

با همان ترتیبی که در صفحه عنوان فارسی بیان گردید، در این قسمت از پایان نامه آورده شود. (مطابق نمونه صفحه ۳۵)

۱۹. صفحه آخر

قبل از رویه پشت جلد پایان نامه، یک صفحه سفید A4 قرار داده شود.

۲۰. نحوه تایپ و نگارش پایان نامه

جهت تایپ و نگارش مناسب یک پایان نامه نکات و موارد ذیل مورد توجه قرار گیرد:

۱-۲۰. انتخاب کاغذ مناسب

چاپ پایان نامه بایستی به صورت یک رو و به وسیله چاپگر با کیفیت بسیار خوب انجام پذیرد. کاغذ مورد استفاده جهت تایپ مطالب پایان نامه بایستی سفید و با کیفیت عالی و مرغوب بوده و کاغذ A₄ به قطع ۲۹×۲۹ cm انتخاب گردد.

دانشجو باید حتی الامکان از استفاده صفحات بزرگتر از A₄ در پایان نامه خودداری نماید؛ در صورت وجود داشتن چنین صفحات بزرگی، از طریق گرفتن فتوکپی، به صورت استاندارد به قطع A₄ درآورد. در صورت غیر عملی بودن آن بایستی چنین صفحه بزرگی با دقت به داخل پایان نامه به صورتی به قطع A₄ تا گردد که کاملاً در داخل پایان نامه صحافی شده قرار گیرد.

۲-۲۰. انتخاب قلم مناسب جهت تایپ پایان نامه

تایپ بخش های مختلف یک پایان نامه باید از طریق برنامه کامپیوتری word و با استفاده از قلم مناسب و نیز اندازه هایی به شرح ذیل صورت گیرد:

۳-۲۰. تایپ عنوان های پایان نامه
 در صورتی که یک پایان نامه علاوه بر عنوان اصلی دارای یک یا چند عنوان فرعی نیز باشد، جهت تایپ این عنوانین از قلم با اندازه های مختلف و پرنگ استفاده شود، به صورتی که هر عنوان فرعی از عنوان اصلی و نیز عنوان فرعی تر از عنوان فرعی قبل از آن با اندازه کوچک تر به صورت زیر تایپ شود:
 عنوان های اصلی پایان نامه با قلم تیتر و با اندازه ۱۶
 عنوان های فرعی با قلم تیتر و با اندازه ۱۴
 عنوان های فرعی تر با قلم تیتر و با اندازه ۱۲

۴-۱۹. تایپ متن اصلی پایان نامه

متن اصلی پایان نامه با قلم «نازنین»، «زر» و یا «لوتوس» با اندازه ۱۴ انجام شود. به منظور حفظ و پاسداری از زبان فارسی، بایستی از بکار گرفتن کلمات و اصطلاحات خارجی در متن پایان نامه خودداری گردد و از معادل فارسی آنها استفاده شود (مراجعه به وب سایت فرهنگستان).

در صورت نیاز به ارایه، کلمات و یا اصطلاحات خارجی مزبور با قید شماره در بالای معادل فارسی آن در متن به صورت پانویس در پایین صفحه مربوطه تایپ گردد.

پانویس مربوط به هر صفحه با رسم یک خط افقی از متن اصلی جدا می‌گردد؛ فاصله بین دو سطر پانویس به اندازه نصف فاصله سطر تعیین شده جهت متن اصلی می‌باشد. پانویس با قلم «نازنین» یا «زر» یا «لوتوس» با اندازه ۱۰ تایپ گردد.

۵-۲۰. ابعاد متن اصلی پایان نامه

تایپ مطالب در هر صفحه از متن اصلی پایان نامه بایستی در چهار چوب زیر مطابق با نمونه صفحه ۳۸ صورت گیرد.

حاشیه سمت راست صفحه: ۴ سانتی متر

حاشیه سمت چپ صفحه: ۳ سانتی متر

حاشیه بالای صفحه: ۳ سانتی متر

حاشیه پایین صفحه: ۳ سانتی متر

تذکر: در دو مورد از اجزاء یک پایان نامه، صفحه چکیده انگلیسی و نیز صفحه عنوان انگلیسی، اندازه حاشیه سمت راست و سمت چپ به ترتیب ۳ سانتی متر و ۴ سانتی متر تعیین می‌گردد.

- فاصله بین دو سطر متواالی در هر بند (پاراگراف)، به نحوی تنظیم گردد که بین ۲۴ تا ۲۶ سطر در هر صفحه از پایان نامه گنجانیده شود.
- فاصله بین دو بند برابر فاصله معمولی بین دو سطر در هر بند باشد.
- سطر اول هر بند حدود ۱ سانتی متر عقب تر نسبت به کادر اصلی شروع می‌گردد.
- فرمول‌ها اعم از فرمول‌های ریاضی و یا شیمیایی، بایستی در محدوده مجاز صفحه و از سمت چپ صفحه شروع به تایپ گردند. فاصله بین فرمول‌ها و نیز فاصله یک فرمول از سطر بالا و یا پایین متن، بسته به نوع فرمول بایستی مناسب انتخاب شود، به صورتی که نه زیاد متراکم و نه زیاد دور از یکدیگر به نظر آید.

• شماره و توضیح مربوط به هر شکل در زیر آن تایپ شود و همچنین شماره و توضیح مربوط به جدول در بالای آن تایپ گردد. فاصله بین آخرین سطر از متن تا توضیح مربوط به جدول و یا شکل و نیز فاصله بین جدول و یا توضیح مربوط به شکل تا اولین سطر متن پایان نامه بایستی حدود دو برابر فاصله معمولی بین دو سطر انتخاب گردد.

• در اولین صفحه هر فصل بایستی سطر پنج سانتی متر پایین تر از سایر صفحات آغاز گردد.

۶-۲۰. شماره‌گذاری

• در شماره‌گذاری صفحات مربوط به فهرست‌ها، از حروف الفبا (الف، ب، پ و...) یا شکل حروفی اعداد (یک، دو، سه، ...) استفاده می‌گردد؛ شماره‌گذاری صفحات مربوط به متن اصلی پایان نامه که از مقدمه شروع می‌گردد با اعداد انجام می‌گیرد. شماره صفحات باید در پایین هر صفحه و در وسط آن درج گردد.

• عنوان‌های اصلی پایان نامه به عناوین فرعی و نیز هر عنوان فرعی به عناوین فرعی دیگر تقسیم می‌گردد. لذا برای شماره‌گذاری هر کدام از عناوین فرعی با دو عدد که با خط فاصله از یکدیگر جدا شده‌اند، استفاده می‌گردد که عدد سمت راست بیانگر شماره عنوان اصلی و نیز عدد سمت چپ بیانگر شماره ترتیب عنوان فرعی مورد نظر می‌باشد. همچنین عناوین فرعی دیگر (زیر فرعی) با سه عدد مشخص می‌گردند.

مثالاً عنوان زیر فرعی ۴-۳-۲ مشخص کننده چهارمین عنوان زیر فرعی از سومین عنوان فرعی مربوط به دومین عنوان اصلی می‌باشد.

• کلیه اشکال، جداول، پیوست‌ها، فرمول‌ها و ... بایستی با دو عدد که با یک خط فاصله از هم جدا می‌شوند شماره‌گذاری گردند که عدد سمت راست مربوط به شماره فصلی که این موارد در آن آورده شده است و عدد سمت چپ مربوط به شماره ردیف آن مورد می‌باشد. مثلاً جدول ۳-۵ بیان کننده پنجمین جدول از فصل سوم پایان نامه می‌باشد.

۲۱. سایر موارد مهم

اصل پایان نامه یا رساله، بدون صحافی و پس از تایپ و اعلام نظر اساتید راهنما و مشاور، در اختیار اساتید ناظر شکلی پایان نامه قرار گرفته که پس از بررسی، در صورت مطابقت با شیوه نامه حاضر، مجوز تکثیر و دفاع صادر و برای تکثیر به دانشجو مسترد می شود، سپس نسخه های تکثیر شده همراه با فرم مخصوص تحويل اساتید هیأت داوران قرار می گیرد.

تذکر: در صورت وجود نقاطیص، موارد آن روی فرم مخصوص منعکس شده و برای رفع، به دانشجو عودت داده می شود که پس از آن، مجوز دفاع صادر می شود.

- دانش آموخته موظف است در اسرع وقت نسبت به رفع اشکالات پایان نامه مطرح شده در جلسه دفاع، زیر نظر استاد راهنما و سایر استادان اقدام و پس از تأیید اصلاحات انجام شده، نسبت به صحافی آن مبادرت ورزد.

- دانش آموخته می بایست اطلاعات پایان نامه خود را در وب سایت اعلامی، درج و کد رهگیری را جهت فارغ التحصیلی اعلام نماید.

- از هر پایان نامه یا رساله، حداقل ۶ نسخه صحافی شده و ۲ عدد لوح فشرده (CD) حاوی پایان نامه یا رساله کامل با word ۲۰۰۰ یا بالاتر و نیز فرمت PDF توسط دانشجو تحويل دفتر تحصیلات تکمیلی می شود. (لوح فشرده (CD) الزاماً باید قابل قابض بوده و بر روی آن، صفحه عنوان کوچک نمایی و نصب شود).

دانشگاه قم

.....دانشکده

.....پایان نامه کارشناسی ارشد رشته

عنوان:

.....
.....

استاد راهنمای:

.....

استاد مشاور:

.....

نگارنده:

.....

..... ماه

The University of Qom
Faculty of.....

مخصوص رشته‌های علوم انسانی

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of Master
of Arts in :
عنوان رشته :

مخصوص رشته‌های علوم پایه و فنی و مهندسی

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of Master
of Science in :
عنوان رشته :

مخصوص رشته‌های دکتری

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of Master
of Doctor of :
عنوان رشته :

Titel:

.....

Supervisor:

.....

Advisor:

.....

By:

.....

Season, Year

عنوان فارسی پایان نامه نام دانشجو رشته سال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲×۲ cm آرم

دانشگاه قم

فونت زر بُلد ۱۲

دانشکده

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

فونت تیتر ۱۴

عنوان:

فونت تیتر ۲۲

.....

.....

فونت تیتر ۱۴

استاد راهنما:

فونت تیتر ۱۴

.....

فونت تیتر ۱۴

استاد مشاور:

فونت تیتر ۱۴

.....

فونت تیتر ۱۴

نگارنده:

فونت تیتر ۱۴

.....

فونت زر بُلد ۱۴

فصل / سال

«صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد»

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر(عجل الله تعالی فرجه الشریف)

جلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد آقای / خانم:

تحت عنوان:

با حضور هیأت داوران در محل دانشگاه قم در تاریخ: / / تشکیل گردید.

در این جلسه، پایان نامه با نمره (به عدد ، به حروف) و

بادرجه: عالی ○ بسیار خوب ○ خوب ○ مورد دفاع قرار گرفت.

نام و نام خانوادگی	سمت	مرتبه علمی	امضاء
	استاد راهنما		
	استاد مشاور		
	استاد ناظر		
	استاد ناظر		
	نماینده کمیته تحصیلات تکمیلی		

مدیر امور آموزش و تحصیلات تکمیلی

نام و امضاء

معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده

نام و امضاء

تقدیم به:

تمامی پویندگان طریقت و علم و معرفت

تشکر و قدردادنی

حمد و سپاس خدای را که توفیق کسب دانش و معرفت را به ما عطا فرمود. در اینجا برخورد لازم می دانم از تمامی اساتید بزرگوار، به ویژه اساتید دوره کارشناسی ارشد که در طول سالیان گذشته مرا در تحصیل علم و معرفت و فضائل اخلاقی یاری نموده اند تقدیر و تشکر نمایم. از استاد گرامی و بزرگوار جناب آقای دکتر..... که راهنمایی اینجانب را در انجام تحقیق، پژوهش و نگارش این پایان نامه تقبل نموده اند نهایت تشکر و سپاسگزاری را دارم. از جناب آقای دکتر به عنوان مشاور که با راهنمایی خود مرا مورد لطف قرار داده اند کمال تشکر را دارم.

چکیده:

ترکیبات نیترو و آزوکسی در شیمی آلی و صنایع، دارای اهمیت و کاربرد فراوانی هستند. به همین منظور سیستمهای زیادی جهت اکسایش آمین های آروماتیک، پیشنهاد شده است. کمپلکس های فتالوسیانین فلزی، به دلیل شباهت ساختمانی به آنزیم سیتوکروم P-۴۵۰، سهولت سنتز و بازیابی آنها، به عنوان کاتالیزور در سیستم های اکسایش مواد آلی مورد توجه قرار گرفته اند. در این تحقیق، واکنش های کاتالیزور ناهمگن اکسایش آمین های آروماتیک مختلف با اکسیژن دهنده پراکسید هیدروژن ۳٪ در حلال های مختلف مطالعه شده است. جهت تعیین شرایط بهینه این سیستم کاتالیزور، اثرات نوع حلال، درجه حرارت، زمان لازم برای واکنش، نسبت مولی کاتالیزور به آمین و نوع فلز مرکزی کاتالیزور بررسی شد. کاتالیزور مولیبدن فتالوسیانین در حلال استونیتریل، بیشترین کارائی را در تولید محصولات نیترو داراست که راندمان محصولات ۸۴٪-۳۵٪ می باشد و کاتالیزور زیر کوبنیوم فتالوسیانین در حلال استونیتریل، بیشترین کارائی را در تولید محصولات آزوکسی دارد که راندمان محصولات ۷۶٪-۳۰٪ است. همچنین در این تحقیق از سیستم کاتالیزوری MoOPc, H₂O₂ برای کربوکسیل زدایی α -فیل کربوکسیلیک اسیدها استفاده شد که راندمان محصولات کتونی ۱۵٪-۴۴٪ می باشد. همچنین این سیستم جهت تبدیل تیولها به دی سولفید نیز مورد استفاده قرار گرفت که راندمان محصولات ۹۸٪-۹۰٪ است. سیستم کاتالیزوری VOPc/H₂O₂ در حلال استونیتریل، جهت اپوکسید کردن آلان ها مورد استفاده قرار گرفت که راندمان محصولات اپوکسید، ۳۰٪-۱۰٪ بود. کاتالیزور در تمام سیستم های فوق در مقابل اکسید کننده، پایداری قابل توجهی داشته و پس از واکنش، قابل بازیابی و استفاده مجدد می باشد.

کلمات کلیدی: کاتالیزور ناهمگن - آمین آروماتیک - فتالوسیانین ها

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه و تاریخچه	
۱-۱. معرفی فتالوسیانین ها	۱
۱-۲. تاریخچه	۲
۱-۳. روش های شناسایی فتالوسیانین ها	۲
۱-۳-۱. اندازگیری های شیمیایی	۳
۱-۳-۲. اندازه گیری های فیزیکی	۳
۱-۴. سنتز فتالوسیانین و مشتقات فلزی آن	۳
۱-۴-۱. سنتز فتالوسیانین بدون فلز	۴
۱-۴-۲. سنتز فتالوسیانین فلزی	۴
۱-۴-۲-۱. با استفاده از ۱ و ۲ دی سیانوبنزن (ارتوفتالودی نیتریل)	۵
۱-۴-۲-۲. با استفاده از انیدرید فتالیک	۵
۱-۴-۲-۳. با استفاده از مشتقات فتالیمید	۶
۱-۴-۲-۴. با استفاده از نمک های فتالوسیانین فلزات قلیایی	۶
۱-۴-۲-۵. با استفاده از فتالوسیانین بدون فلز (H_7PC)	۶
۱-۴-۳. خالص سازی فتالوسیانین ها	۷
۱-۵. خواص فتالوسیانین ها	۷
۱-۵-۱. خواص فیزیکی فتالوسیانین ها	۸
۱-۵-۱-۱. حلایق و پایداری فتالوسیانین های فلزی	۸
۱-۵-۱-۲. خواص شیمیایی فتالوسیانین ها	۹
۱۰	۱۰

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۱. چند نمونه از اکسیداسیون اتم مرکزی فتالوسیانین‌ها ۱۱	
جدول ۱-۳. اکسیداسیون تعدادی از آمین‌ها توسط اکسید کننده H_2O_2 در حلال استونیتریل و در حضور کاتالیزور MoOPc ۶۲	
جدول ۲-۳. اکسیداسیون تعدادی از آمین‌ها توسط اکسید کننده H_2O_2 در حلال استونیتریل و در حضور کاتالیزور ZrOPc ۷۱	
جدول ۳-۳. کربوکسیل زدایی α -فیل کربوکسیلیک اسید توسط اکسید کننده H_2O_2 در حضور کاتالیزور MoOPc ۷۹	
جدول ۳-۴. اکسیداسیون تعدادی از تیول‌ها توسط اکسید کننده H_2O_2 در حلال استونیتریل در حضور کاتالیزور MoOPc ۸۲	
جدول ۳-۵. اپوکسید کردن تعدادی از آلکن‌ها توسط اکسید کننده H_2O_2 در حلال استونیتریل در حضور کاتالیزور VOPc ۸۴	

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۱. فتالوسیانین بدون فلز (H ₄ PC)	۱
شکل ۲-۱. پورفیرین	۱
شکل ۱-۳. کمپلکس فتالوسیانین فلزی (MPc)	۱
شکل ۱-۴. مشتقات تتراسیکلو ایندولین‌ها	۱۰
شکل ۱-۵. هگزادکاهیدرو فتالوسیانین	۱۲
شکل ۱-۶. ساختمان لوکو	۱۲
شکل ۱-۷. ساختمان کریستالی و فتالوسیانین‌ها	۱۲
شکل ۲-۱. طیف UV-VIS کمپلکس MoOPc در حلال کلوروفرم	۳۹
شکل ۲-۲. طیف UV-VIS کمپلکس ZrOPc در حلال کلوروفرم	۴۰
شکل ۲-۳. طیف UV-VIS کمپلکس VOPc در حلال کلوروفرم	۴۱
شکل ۲-۴. طیف UV-VIS کمپلکس PbPc در حلال کلوروفرم	۴۳
شکل ۲-۵. طیف IR(KBr) کمپلکس MoOPc	۴۴
شکل ۲-۶. طیف IR(KBr) کمپلکس VOPc	۴۴
شکل ۲-۷. طیف IR(KBr) کمپلکس ZrOPc	۴۵
شکل ۲-۸. طیف IR(KBr) کمپلکس SnPc	۴۵
شکل ۲-۹. طیف IR(KBr) کمپلکس PbPc	۴۵
شکل ۳-۱. طیف IR (فیلم مایع) آنیلین	۸۶
شکل ۳-۲. طیف IR (فیلم مایع) محصول آنیلین	۸۶
شکل ۳-۳. طیف H-NMR آنیلین در حلال CDCl ₃	۸۷
شکل ۳-۴. طیف H-NMR محصول آنیلین در حلال CDCl ₃	۸۸

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۳-۱. میزان پیشرفت واکنش اکسیداسیون پاراتولوئیدین توسط اکسید کننده H_2O_2 در حضور کاتالیزورهای PbPc, SnPc, VOPc, ZrOPc, MoOPc پس از یک ساعت واکنش ۵۵	
نمودار ۳-۲. بررسی میزان پیشرفت واکنش اکسیداسیون پاراتولوئیدین توسط اکسید کننده H_2O_2 در حضور کاتالیزور MoOPc در حللاهای مختلف پس از یک ساعت عمل رفلاکس .. ۵۶	
نمودار ۳-۳. بررسی میزان پیشرفت واکنش اکسیداسیون پاراتولوئیدین توسط اکسید کننده H_2O_2 با نسبت‌های مختلف از کاتالیزور MoOPc و رفلاکس در زمان‌های مختلف .. ۵۷	
نمودار ۳-۵. بررسی تأثیر درجه حرارت بر میزان پیشرفت واکنش اکسیداسیون پاراتولوئیدین توسط اکسید کننده H_2O_2 در حضور کاتالیزور MoOPc در دماهای مختلف پس از زمان یک ساعت ۵۹	

فهرست علائم و اختصارات (Abbreviations)

AUC	Area under the Curve
C _{max}	Maximum Concentration
C.N %	Percent of Coefficient of Variation
Ms	Mass Spectroscopy
IR	Infra Red
NMR	Nuclear Magnetic Resonance
K _a	Association Constant
mg	Miligram(s)
ml	Mililitr(s)
ng	Nanogram(s)
nm	Nanometer
pH	Potencial of Hydrogen
psi	Pound per Square Inch
R _f	Retention Time
S.D.	Standard Deviation
UV	Ultra Violet
μ g	Microgram(s)
Ref.	Reflux
Adj	صفت
Adv.	قيد

فهرست منابع و مأخذ:

الف. منابع فارسی

۱. اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات. **مجموعه قوانین و مقررات وکالت**. تهران: مشاوره حقوقی و حمایت قضایی، ۱۳۸۲.
۲. امامی، سیدحسن. **حقوق مدنی**. ج ۲. تهران: کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۶۶.
۳. بندرریگی، محمد. **المجده عربی - فارسی**. تهران: انتشارات ایران، ۱۳۷۵.
۴. جعفری لنگرودی، محمدجعفر. **دوره حقوق مدنی**. ج ۱. حقوق تعهدات. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۳.
۵. امام خمینی. **توضیح المسایل فارسی**. [بی جا]: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، [بی تا].
۶. شهیدی، مهدی. **حقوق مدنی**. ج ۳. آثار قراردادها و تعهدات. تهران: انتشارات مجد، ۱۳۸۲.
۷. عمید، حسن. **فرهنگ عمید**. تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۲.
۸. کاتبی، حسینقلی. وکالت. تهران: آبان، چاپ دوم، ۲۵۳۷.
۹. کاتوزیان، ناصر. **حقوق مدنی: عقود اذنی - وثیقه‌های دین**. [تهران]: بهنشر، ۱۳۶۴.
۱۰. ———. **قواعد عمومی قراردادها**. [تهران]: بهنشر، ۱۳۷۲.

ب - منابع عربی

۱۱. ابن انس، مالک. **الموطأ**. ج ۲. بیروت: دارالاحیاء التراث العربي، ۱۴۰۶ ق.
۱۲. ابن زکریا الانصاری، زکریابن محمد. **فتح الوهاب بشرح منهج الطالب**. ج ۱. بیروت: دارالكتب العلمیه، ۱۴۱۸ ق.
۱۳. ابن قدامه، عبدالرحمان. **الشرح الكبير**. ج ۵. بیروت: دارالكتب العربي، [بی تا].
۱۴. البهوتی، منصوربن یونس. **کشف القناع**. ج ۳. بیروت: دارالكتب العلمیه، ۱۴۱۸ ق.

ج - منابع انگلیسی:

١٥. A.D. Garnovskii, V, I. Minkin, Coor. Chem. Rev., ١٢٩, ١(١٩٩٣).
١٦. A. Giacomeli, M Calligarsi and G. nardin, J. Cem. Soc., Chem Commun., ٣٥٤(١٩٧٣).
١٧. L. Chan., K. Wong and J. Smid, J. Am. Chem. Soc, ٩٢, ١٩٥٥ (١٩٧٠).
١٨. R.W. Lager, Chem. Rev. ٦٣, ٤٨٩(١٩٦٣).
١٩. R. Berman and M. Churchill, Inorg. Chem., ١٨, ٣١١٧(١٩٧٩).
٢٠. M. North, Synlett, ٨٠٧ (١٩٩٣).

Abstract:

The title of present research is study Islamic law based and legal ; Islamic government relations in political with except Islamic government; excellent role of Islamic Jurisprudence in political relations, making clear Islamic government. political arena is very extensive and spread, and it can study in two parts, policy inner and policy external. In policy external, The role of government as a representative of nation is excellent and it has a special place. In Islam according to religious trainings, government and state, that, the holy prophet Mohammad (p.b.o.h) has organized, in other words, we can call "Right government" and it should be a pattern in contemporary Islamic governments. In contemporary time, and in Islamic countries, The government is successful and honourable, That his relation place on base of sources of complete Islamic jurisprudence, In other words, we can say in international relations, especially in political relations "religious government" are more successful. The base in policy external "religious government" is placing, Right, Justice, respect to governments and Ideas, cooperating with international society, peaceful symbiosis, national interests guarantee and provision of Islamic interests. The base that, There are not only place for treachery, oppression, dissimulation, transgression. The fundamental conditions for forming this base is non - domination of unbeliever on Moslems. Seclusion of Islamic government in international arena is not permissible, and it should be a useful relation, even with non-Islamic governments, and also in policy external, the first principle in Islamic government, is peace and stability. What is secondary on firm way and filial piety and also, in Islamic government, hostile relations are apart of human excellency values, and war has a special holiness.

Keywords: Islam, Government, politics, Muslim law, law, Relations Internationale, politics outside

٢×٢ cm Arm

The University of Qom
Faculty of

Times
new...١٢

Thesis
for Degree of Master of science (MSC)
In

Times
new...١٦

Title:

Times
new...٢٢

.....
.....

Times
new...١٤

Supervisor:

Times
new...١٦

.....

Times
new...١٤

Advisor:

Times
new...١٦

.....

Times
new...١٤

By:

Times
new...١٦

.....

Times
new...١٢

Season, Year

